

Ю. І. Грищан,

д. б. н., професор, завідувач кафедри екології та охорони навколишнього середовища,
Дніпровський державний технічний університет, м. Кам'янське, Україна

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7443-0930>

М. В. Зось-Кіор,

д. е. н., професор, професор кафедри менеджменту ім. І. А. Маркіної,
Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава, Україна

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-8330-2909>

В. Ю. Ільїн,

д. е. н., професор, професор кафедри маркетингу та реклами,
Державний торговельно-економічний університет, м. Київ, Україна

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-4223-1865>

А. І. Дімчогло,

аспірант, Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля, м. Київ, Україна

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0005-5697-7878>

DOI: 10.32702/2306-6814.2023.19.34

МОДЕЛЮВАННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ СТРАТЕГІЇ РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТУ ЕКОБЕЗПЕЧНО ОРІЄНТОВАНИХ ПІДПРИЄМСТВ СФЕРИ ПОСЛУГ ПРИ АКТУАЛІЗАЦІЇ АГРЕСИВНОЇ МАРКЕТИНГОВОЇ ПОЛІТИКИ ІННОВАЦІЙНИХ КЛАСТЕРІВ

Y. Grytsan,

Doctor of Biological Sciences, Professor, Head of the Department of Ecology
and Environmental Protection, Dnipro State Technical University, Kamyanske, Ukraine

M. Zos-Kior,

Doctor of Economic Sciences, Professor,

Professor of I. Markina Department of Management, Poltava State Agrarian University, Poltava, Ukraine

V. Ilin,

Doctor of Economic Sciences, Professor,

Professor of the Department of Journalism and Advertising, Kyiv National University of Trade and Economics, Kyiv, Ukraine

A. Dimchohlo,

Postgraduate student, Volodymyr Dahl East Ukrainian National University, Kiev, Ukraine

MODELING THE FOREIGN ECONOMIC STRATEGY OF RISK MANAGEMENT OF ECO-SAFELY
ORIENTED ENTERPRISES IN THE SERVICE SECTOR WHILE UPDATING THE AGGRESSIVE
MARKETING POLICY OF INNOVATIVE CLUSTERS

В статті доведено, що для вдосконалення системи ризик-менеджменту екобезпечно орієнтованих підприємств сфери послуг при актуалізації агресивної маркетингової політики інноваційних кластерів пропонується вдосконалити саму концепцію управління ризиками та інтегрувати існуючі стратегічні напрями для формування більш ефективної системи ризик-менеджменту. Розвиток інноваційних кластерів супроводжується виникненням нових видів ризиків, зміною рівня та інтенсивності їхнього впливу на діяльність екобезпечно орієнтованих підприємств сфери послуг. Ідентифікація та визначення рівня ризику, врахування його у власній

діяльності дає змогу здобути конкурентні переваги у боротьбі за споживача, постачальника, інвестора тощо. Однак екобезпечно орієнтоване підприємство сфери послуг за сьогodнішніх динамічних змін в світовій економіці повинно не тільки навчитись правильно ідентифікувати ризики, застосовуючи тим самим пасивну зовнішньоекономічну стратегію ризик-менеджменту, а й активно впливати на процеси творення ризиків, підвищувати їхній рівень та планувати їх у власній діяльності. Особливо актуальним є питання формування та використання ефективної системи ризик-менеджменту для сучасного вітчизняного екобезпечно орієнтованого підприємства сфери послуг, що зазнає значних збитків внаслідок нестабільності середовища діяльності, світової економічної кризи, застарілої техніки та технологій виробництва, значних капіталомісткості, енергомісткості та фондомісткості, що є основними джерелами виникнення ризиків. Важливим етапом процесу моделювання зовнішньоекономічної стратегії ризик-менеджменту є розробка програми дії щодо зниження їх ступеня, яка включає вибір певних способів впливу на ризики. Основні стратегічні напрями управління ризиками повинні відпрацьовуватися через програму управління ризиками, яку розробляє правління екобезпечно орієнтованих підприємств сфери послуг та затверджують загальні уповноважені органи в рамках агресивної маркетингової політики інноваційних кластерів.

The article proves that in order to improve the risk management system of eco-safely oriented enterprises in the service sector, while updating the aggressive marketing policy of innovative clusters, it is suggested to improve the very concept of risk management and integrate the existing strategic directions for the formation of a more effective risk management system. The development of innovation clusters is accompanied by the emergence of new types of risks, a change in the level and intensity of their impact on the activities of environmentally safe enterprises in the service sector. Identification and determination of the level of risk, taking it into account in one's own activities makes it possible to gain competitive advantages in the fight for a consumer, supplier, investor, etc. However, under today's dynamic changes in the world economy, an eco-friendly enterprise in the service sector must not only learn to correctly identify risks, thereby applying a passive foreign economic strategy of risk management, but also actively influence the processes of creating risks, increase their level and plan them in their own activities. The issue of forming and using an effective risk management system for a modern domestic eco-safely oriented enterprise in the service sector, which is experiencing significant losses due to the instability of the business environment, the global economic crisis, outdated equipment and production technologies, significant capital intensity, energy intensity and capital intensity, which are the main ones, is particularly relevant. sources of risks. An important stage in the process of modeling a foreign economic risk management strategy is the development of an action program to reduce their degree, which includes the selection of certain ways of influencing risks. The main strategic directions of risk management should be worked out through the risk management program, which is developed by the board of eco-safely oriented enterprises in the service sector and approved by the general authorized bodies within the framework of the aggressive marketing policy of innovation clusters.

Ключові слова: моделювання, зовнішньоекономічна стратегія, ризик-менеджмент, екобезпечно орієнтовані підприємства, підприємства сфери послуг, агресивна маркетингова політика, інноваційні кластери.

Key words: modeling, foreign economic strategy, risk management, eco-safe enterprises, service enterprises, aggressive marketing policy, innovation clusters.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Розвиток інноваційних кластерів супроводжується виникненням нових видів ризиків, зміною рівня інтен-

сивності їх впливу на екобезпечно орієнтовані підприємства сфери послуг. Ідентифікація і оцінка рівня ризику, врахування його наслідків у діяльності дає змогу здобути конкурентні переваги в боротьбі за споживача, постачальника, інвестора тощо. Однак, екобезпечно орієнтовані підприємства сфери послуг за динаміч-

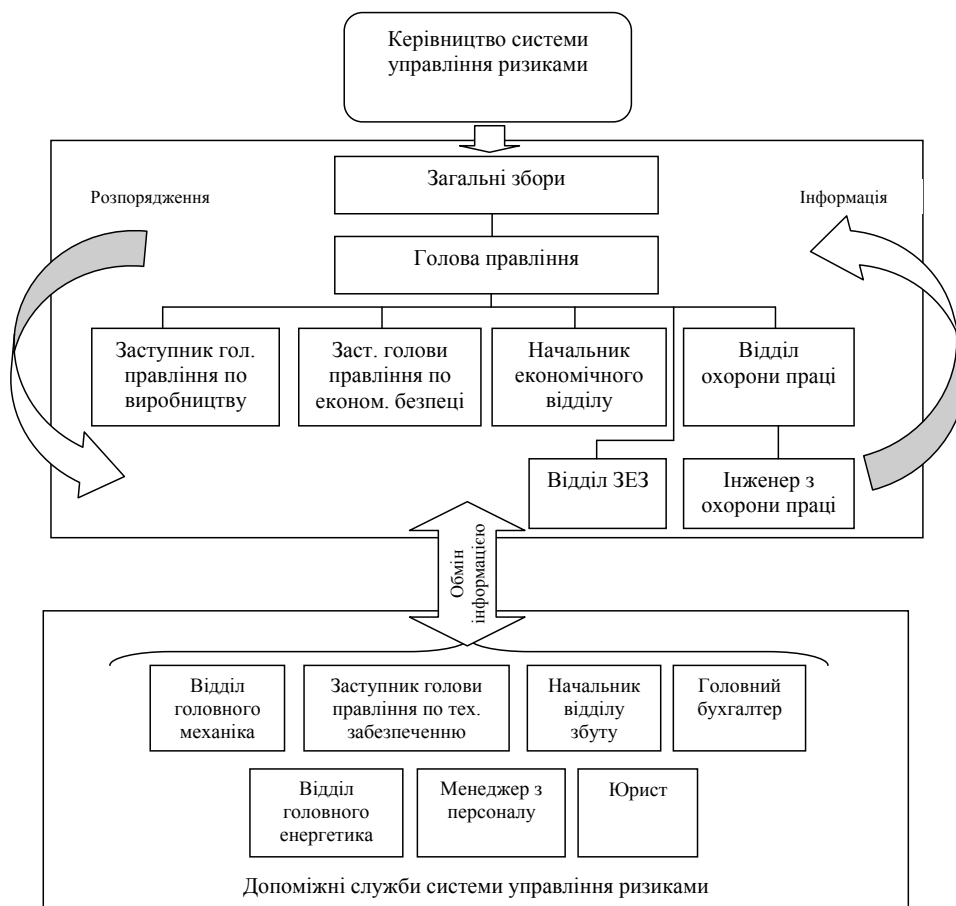

Рис. 1. Система управління ризик-менеджментом екобезпечно орієнтованих підприємств сфери послуг

них змін мають і ідентифікувати ризики, застосовуючи пасивну зовнішньоекономічну стратегію ризик-менеджменту, і активно впливати на процеси утворення ризиків, знижувати їх рівень і планувати відповідь на них у власній діяльності. Особливо актуальним є питання формування і використання ефективної системи ризик-менеджменту вітчизняного екобезпечно орієнтованого підприємства сфери послуг, що зазнає збитків через нестабільність середовища діяльності, війни, застарілої техніко-технологічної бази, значних рівней капітало-, енерго- та фондомісткості, які є основними джерелами виникнення ризиків. Дані факти актуалізують тему дослідження.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ, В ЯКИХ ЗАПОЧАТКОВАНО РОЗВ'ЯЗАННЯ ДАНОЇ ПРОБЛЕМИ І НА ЯКІ СПИРАЄТЬСЯ АВТОР, ВИДІЛЕННЯ НЕ ВИРІШЕНИХ РАНІШЕ ЧАСТИН ЗАГАЛЬНОЇ ПРОБЛЕМИ, КОТРИМ ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ ОЗНАЧЕНА СТАТТЯ

Управління ризиками — важливий елемент системи менеджменту екобезпечно орієнтованих підприємств сфери послуг, що знаходиться на початковій стадії розвитку як у теоретичній, так і практичній площині. На сучасних вітчизняних підприємствах відсутній актуальний досвід застосування ефективних інструментів ризик-менеджменту, що створює перешкоди додатковим виго-

дам, спричиняє збитки і втрати у діяльності, породжує ризик невикористаних можливостей. Активізація процесів формування ефективної, відповідної ситуації системи ризик-менеджменту у практиці вітчизняних підприємств і зростання ваги впливу ризиків створило передумови використання інструментів планування зовнішньоекономічної стратегії у системі ризик-менеджменту [2, 8—10], що дає підстави для більш системних досліджень з даної тематики.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

Завданням статті є дослідити моделювання зовнішньоекономічної стратегії ризик-менеджменту екобезпечно орієнтованих підприємств сфери послуг при актуалізації агресивної маркетингової політики інноваційних кластерів.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ З ПОВНИМ ОБГРУНТУВАННЯМ ОТРИМАНИХ НАУКОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Ефективність управління ризиками суб'єктів господарювання залежить, в тому числі і екобезпечно орієнтованих підприємств сфери послуг, в перу чергу від системи ризик-менеджменту. Дану систему доцільно проаналізувати з позицій визначення її суб'єкту та об'єкту, визначення мети та функцій, принципів та методів її функціонування, визначення підсистем, що включає систе-

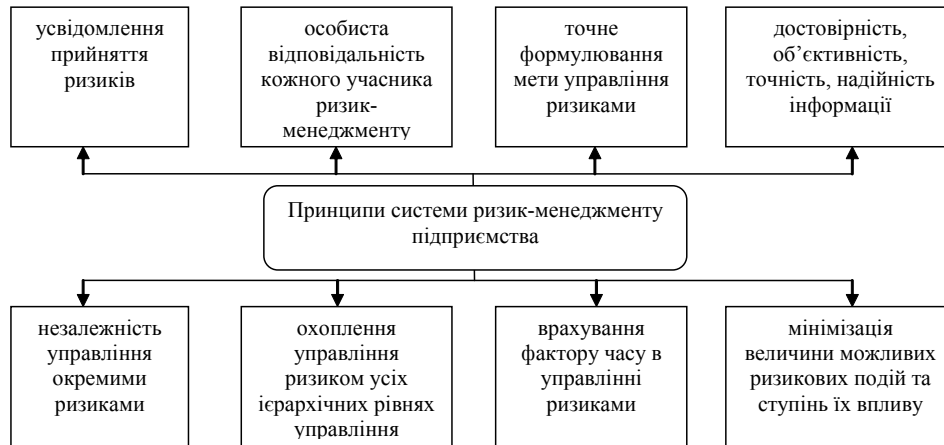

Рис. 2. Принципи системи ризик-менеджменту екобезпечно орієнтованого підприємства сфери послуг

ма та аналізу етапів реалізації процесу управління ризиками екобезпечно орієнтованих підприємств сфери послуг.

Моделювання зовнішньоекономічної стратегії ризик-менеджменту екобезпечно орієнтованих підприємств сфери послуг являє собою сукупність взаємопов'язаних та взаємозалежних елементів, кінцевою метою існування яких є мінімізація ризиків.

Для того щоб проаналізувати діяльність системи зовнішньоекономічної стратегії ризик-менеджменту екобезпечно орієнтованих підприємств сфери послуг необхідно, в першу чергу, визначити її схему управління (рис. 1).

Як видно зі схеми, до системи ризик-менеджменту екобезпечно орієнтованого підприємства сфери послуг відноситься переважно підрозділи, які регулюють його фінансово-економічну діяльність, що свідчить про те, що більшість ризиків носять саме такий характер.

Об'єктами системи ризик-менеджменту екобезпечно орієнтованих підприємств сфери послуг є різні види ризиків, особливого значення серед яких набуває управлінський та господарський ризики.

Найбільш вагомими підприємницькими ризиками екобезпечно орієнтованих підприємств сфери послуг є: маркетингові ризики; ризики зміни законодавства, політичні ризики; ризики неплатоспроможності; ризики інфляційних процесів.

Маркетинговий ризик є одним із основних в умовах моделювання агресивної зовнішньоекономічної стратегії. Він зумовлений невизначеністю попиту і ставить під загрозу саме існування екобезпечно орієнтованих підприємств сфери послуг, оскільки вироблену продукцію не буде продано і активи, вкладені у виробництво, не відшкодуються, буде упущено прибуток від реалізації продукції, на яку існує попит.

Комерційний ризик пов'язаний із можливими ускладненнями здійснення фінансово-господарських операцій. До нього можна віднести потенційні втрати екобезпечно орієнтованого підприємства сфери послуг від несумлінності контрагентів та неплатоспроможності постачальників і покупців.

Ризик зміни законодавства схожий із маркетинговим ризиком. В умовах перманентного законодавства цей вид ризиків набуває особливої важливості тому, що

спонукають екобезпечно орієнтоване підприємство сфери послуг до додаткових витрат. Також є небезпечними постійні зміни податкового законодавства.

Ризик неплатоспроможності пов'язаний із неможливістю швидкого здійснення розрахунків. У процесі діяльності екобезпечно орієнтованих підприємств сфери послуг є випадки тимчасової відсутності високоліквідних активів у необхідній кількості, що може призвести до втрати часу, щонайбільше — спричинити додаткові витрати.

Ризик інфляційних процесів пов'язаний із знеціненням активів екобезпечно орієнтованих підприємств сфери послуг. Існують й інші види ризиків, серед яких є ризики, пов'язані з криміногенним регулюванням ринку; ризик підроблення фінансової документації тощо.

Основна мета ризик-менеджменту екобезпечно орієнтованих підприємств сфери послуг — зменшення можливих втрат від ризику, тому визначення принципів управління ризиком мають суттєве значення для ризик-менеджменту.

Система ризик-менеджменту як складова управління екобезпечно орієнтованих підприємств сфери послуг виконує наступні функції: методологічну; аналітичну; регулюючу; контрольну. Крім того, при актуалізації агресивної маркетингової політики інноваційних кластерів система ризик-менеджменту екобезпечно орієнтованих підприємств сфери послуг забезпечує виконання спеціальних функцій управління ризиками:

забезпечення безпеки в світовій практиці відноситься до будь-яких небезпечних виробничих об'єктів, зарахованим до цієї категорії державними регулюючими органами, оскільки наразі почастишали техногенні катастрофи, які призводять до великих фінансових і людських втрат, котрих можна уникнути шляхом прогнозування і попередження ризиків;

забезпечення охорони праці (важливо враховувати, що у практиці екобезпечно орієнтованих підприємств сфери послуг збитки пов'язані з порушеннями в галузі охорони праці, є одними з найбільш істотних поряд із забезпеченням екологічної відповідності);

забезпечення ефективного обслуговування основних засобів;

забезпечення пожежної безпеки екобезпечно орієнтованих підприємств сфери послуг — одна з важли-

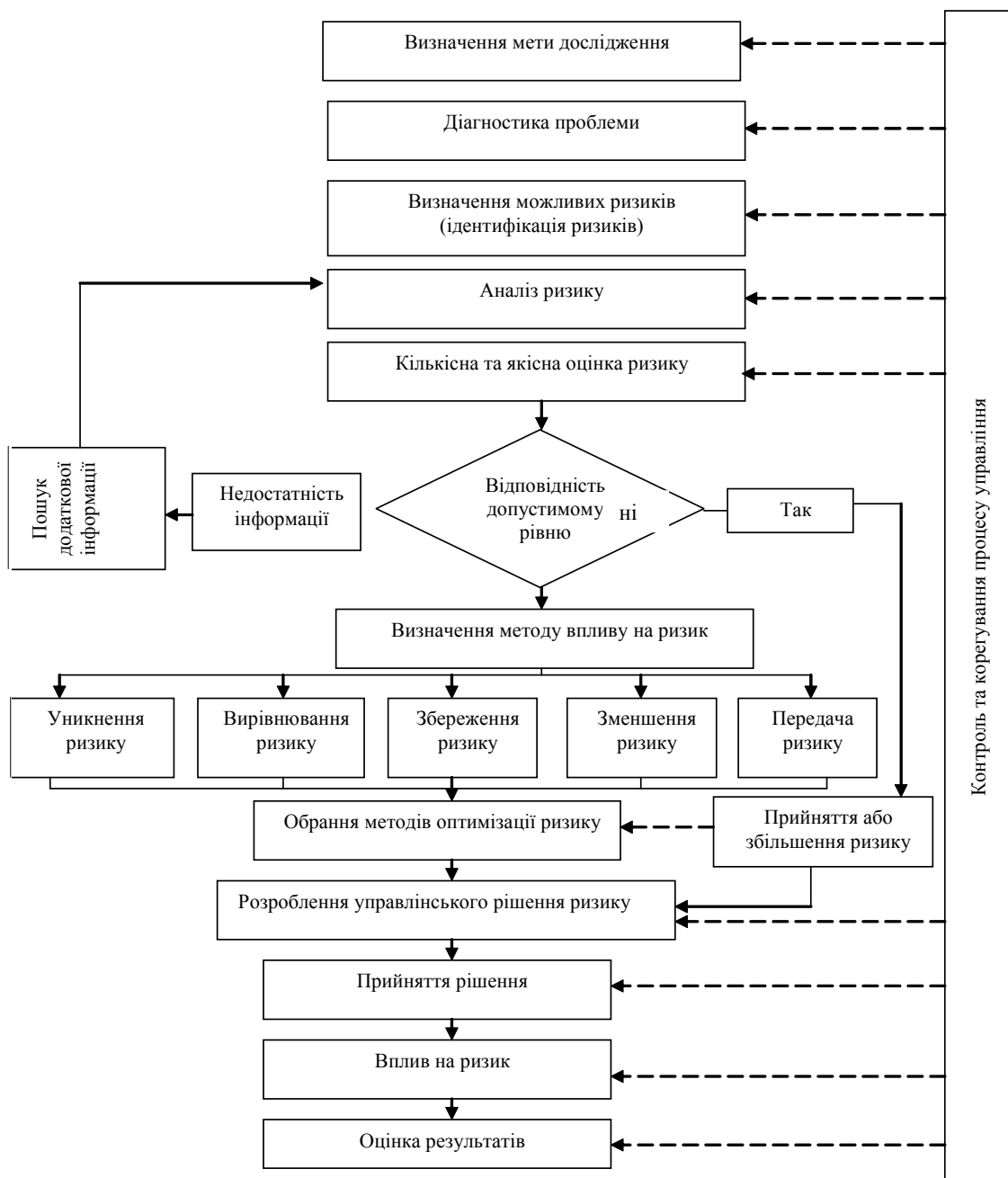

Рис. 3. Етапи реалізації процесу управління ризиком екобезпечно орієнтованого підприємства сфери послуг при моделюванні зовнішньоекономічної стратегії ризик-менеджменту

вих функцій у системі запобігання позапланових втрат;

забезпечення діяльності по роботі в надзвичайних ситуаціях. Саме ефективність виконання даної функції відразу після виникнення інциденту дозволяє мінімізувати фінансові втрати та час, необхідний для відновлення бізнес-процесу. Очевидно, що на корпоративному рівні ця функція покладена на вище керівництво і формалізується шляхом написання плану забезпечення безперервності бізнесу. На локальному рівні екобезпечно орієнтовані підприємства сфери послуг розробляють і періодично оновлюють плани ліквідації надзвичайних ситуацій;

комунікативна функція — є ключовою при організації ефективного управління ризиками екобезпечно орієнтованих підприємств сфери послуг. На практиці

функція задовільно виконується в адміністративному корпусі, але на підприємстві повинен існувати координатор процесу управління операційними ризиками, на якого покладена і комунікативна функція.

Обов'язковою умовою дієвої системи управління ризиками є дотримання визначених принципів (рис. 2).

Виконання функцій ризик-менеджменту дозволяє охарактеризувати його з позиції процесного підходу в менеджменті як ряд послідовних управлінських дій, що характеризуються етапами реалізації (рис. 3). До системи показників ризику оцінювання ризику екобезпечно орієнтованих підприємств сфери послуг можна віднести: показник імовірності виникнення втрат; показник абсолютної величини можливих втрат; інтегральні показники ризику; порівняльні показники різних рівнів

ризиків [1; 7]. Структура системи показників ризику залежить від обраного методу його оцінки.

Основними методами аналізу ризику при моделюванні зовнішньоекономічної стратегії ризик-менеджменту екобезпечно орієнтованих підприємств сфери послуг є імовірнісний, статистичний, імовірнісно-статистичний, аналіз ризику очікуваних збитків, експертний, аналітичний, імітаційного моделювання тощо. Це передбачає необхідність їх детальної характеристики для обрання адекватного залежно від поставленої мети.

Важливу роль при моделюванні зовнішньоекономічної стратегії відіграє вибір заходів попередження й мінімізації ризику, які визначають її ефективність. У практиці агресивної маркетингової політики інноваційних кластерів екобезпечно орієнтованих підприємств сфери послуг напрацьовані оригінальні шляхи і способи зниження ризику.

До основних напрямків регулювання ризику відносяться: уникнення, вирівнювання, збереження, зменшення, передача ризику, що не виключають один одного, тому можуть використовуватися одночасно:

уникнення ризику — недопущення ризикованих ситуацій. Об'єктом превентивних заходів є ризикові ситуації. Превентивні заходи уникнення ризику поділяються на універсальні та спеціальні;

вирівнювання ризику — нейтралізація негативного впливу ризикових операцій за рахунок операцій, що гарантують позитивний результат розподілу втрат серед суб'єктів, причетних до господарського ризику. Це потребує незначних витрат, він виступає невід'ємною складовою підприємницьких дій, свідченням високої економічної культури працівників. Залежно від змісту заходів вирівнювання ризику можна виділити його види: вирівнювання ризику в просторі, вирівнювання ризику в часі, диверсифікація ризиків;

збереження ризику на існуючому рівні може відбуватися через створення резервних фондів, самострахування, отримання кредитів, позик чи державних дотацій компенсування збитків і відновлення виробництва;

зниження ризику — зменшення розмірів можливого збитку та ймовірності настання несприятливих подій. Найчастіше досягається за допомогою здійснення попереджувальних організаційно-технічних заходів, оптимізації товарно-матеріальних запасів, зменшення простой обладнання, лімітування;

до методів передачі ризику третім особам при збереженні існуючого рівня ризику відносяться: страхування, хеджування, фінансові гарантії, доручення.

Основою попередження ризику при моделюванні зовнішньоекономічної стратегії ризик-менеджменту екобезпечно орієнтованих підприємств сфери послуг є пошук оптимального й економічно вигідного виду впливу на ризик, як уникнення, вирівнювання, збереження, зменшення або передача ризику. Кожен даний вид ризику припускає два-три традиційні способи його зменшення. Тому при актуалізації агресивної маркетингової політики інноваційних кластерів виникає проблема оцінки порівняльної ефективності методів впливу на ризик для вибору кращого.

Система ризик-менеджменту сучасного екобезпечно орієнтованого підприємства сфери послуг передбачає здійснення елементів системи, таких як: ідентифі-

кація/локалізація ризику; аналіз/оцінка ризику, способи мінімізації, моніторинг ризикових позицій.

Провівши діагностику діяльності системи ризик-менеджменту екобезпечно орієнтованих підприємств сфери послуг доцільно зазначити, що дана система хоча і не має єдиного координаційного центру, є організаційно розосередженою, немає документаційного забезпечення діяльності, немає власної стратегії в галузі управління ризиками, програм стратегічного розвитку, низький рівень захисту фінансово-господарської діяльності тощо, проте є досить ефективною.

ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Для вдосконалення системи ризик-менеджменту екобезпечно орієнтованих підприємств сфери послуг при актуалізації агресивної маркетингової політики інноваційних кластерів пропонується вдосконалити саму концепцію управління ризиками та інтегрувати існуючі стратегічні напрями для формування більш ефективної системи ризик-менеджменту. Керівна підсистема ризик-менеджменту має бути представлена проектною групою, що включатиме як внутрішні служби екобезпечно орієнтованого підприємства сфери послуг, так і зовнішніх контрагентів. Важливим етапом процесу моделювання зовнішньоекономічної стратегії ризик-менеджменту є розробка програми дії щодо зниження їх ступеня, яка включає вибір певних способів впливу на ризики. Основні стратегічні напрями управління ризиками повинні відпрацьовуватися через програму управління ризиками, яку розробляє правління екобезпечно орієнтованих підприємств сфери послуг та затверджують загальні уповноважені органи в рамках агресивної маркетингової політики інноваційних кластерів.

Література:

1. Калетнік Г. М., Лутковська С. М. Екологічна модернізація та органічне виробництво в системі екологічної безпеки: монографія. Вінниця: ВНАУ. 2022, 356 с.
2. Кожем'якіна С. М., Ільїн В. Ю., Іщейкін Т. Є. Інвестиційна стратегія формування конкурентоспроможного потенціалу інноваційно орієнтованих підприємств в умовах управління змінами. Формування ринкових відносин в Україні. 2022. № 7—8. С. 74—80.
3. Орлова-Курилова О. В. Теоретико-методичні аспекти управління персоналом інноваційного підприємства. Науковий вісник Херсонського державного університету. 2016. Вип. 19, Ч. 2. С. 86—91.
4. Орлова-Курилова О. В., Таран-Лала О. М., Іванова Л. С., Сафронська І. М., Кондріков І. Д. Моделі управління змінами споживчих переваг та інноваційним підприємництвом в умовах глобалізації: формування інституціональної системи цільової стратегії державної політики. Агросвіт. 2021. № 20. С. 8—13.
5. Фурман І. В., Дмитрик О. В., Лисогор І. О. Стратегічні напрями розвитку біоенергетичного потенціалу Іллінецької територіальної громади. Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка. 2023. Випуск 15. С. 134—143.
6. Kaletnik G. M., Lutkovska S. M. Implementation of Public-Private Partnership Models in the Field of Ecological

Modernization of the Environmental Safety System. European Journal of Sustainable Development. 2021. № 10.1. pp. 81—89.

7. Lozhachevska O., Navrotska T., Melnyk O., Kapinus L., Zos-Kior M., Hnatenko I. Management of the logistical and marketing behavior of innovation clusters in territorial communities in the context of digitalization of society and the online market. Laplage In Review. 2021. № 7 (3). pp. 315—323.

8. Mayovets Y., Vdovenko N., Shevchuk H., Zos-Kior M., Hnatenko I. Simulation modeling of the financial risk of bankruptcy of agricultural enterprises in the context of COVID-19. Journal of Hygienic Engineering and Design. 2021. vol. 36. pp. 192—198.

9. Mykhailichenko M., Lozhachevska O., Smagin V., Krasnoshtan O., Zos-Kior M., Hnatenko I. Competitive strategies of personnel management in business processes of agricultural enterprises focused on digitalization. Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development. 2021. № 43 (3). pp. 403—414.

10. Rossokha V., Mykhaylov S., Bolshaia O., Diukariiev D., Galtsova O., Trokhymets O., Ilin V., Zos-Kior M., Hnatenko I., Rubezhanska V. Management of simultaneous strategizing of innovative projects of agricultural enterprises responsive to risks, outsourcing and competition. Journal of Hygienic Engineering and Design. 2021. vol. 36. pp. 199—205.

References:

1. Kaletnik, G. M., and Lutkovska, S. M. (2022), Ekolohichna modernizatsiya ta orhanichne vyrobnytstvo v systemi ekolohichnoyi bezpeky [Ecological modernization and organic production in the system of ecological security], VNAU, Vinnitsa, Ukraine.

2. Kozhemiakina, S., Ilin, V., and Ishcheykin, T. (2022), "Investment strategy for the formation of the competitive potential of innovatively oriented enterprises in the conditions of change management", Formuvannya rynkovykh vidnosyn v Ukraini, vol. 7—8, pp. 74—80.

3. Orlova-Kurilova, O. (2016), "Theoretical and methodological aspects of personnel management of an innovative enterprise", Naukovyy visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu, vol. 19.2, pp. 86—91.

4. Orlova-Kurilova, O., Taran-Lala, O., Ivanova, L., Safronska, I. and Kondrikov, I. (2021), "Models of management of changes in consumer preferences and innovative entrepreneurship in the conditions of globalization: formation of an institutional system of a target strategy of state policy", Ahrosvit, vol. 20, pp. 8—13.

5. Furman, I. V., Dmytryk, O. V., and Lysohor I. O. (2023), "Strategic directions for the development of the bioenergy potential of the Illinets territorial community", Tavriyskyy naukovyy visnyk. Seriya: Ekonomika, vol. 15, pp. 134—143.

6. Kaletnik, G. M., and Lutkovska, S. M. (2021), "Implementation of Public-Private Partnership Models in the Field of Ecological Modernization of the Environmental Safety System", European Journal of Sustainable Development, vol. 10.1, pp. 81—89.

7. Lozhachevska, O., Navrotska, T., Melnyk, O., Kapinus, L. and Zos-Kior, M. (2021), "Hnatenko I. Management of the logistical and marketing behavior of innovation

clusters in territorial communities in the context of digitalization of society and the online market", Laplage In Review, vol. 7 (3), pp. 315—323.

8. Mayovets, Y., Vdovenko, N., Shevchuk, H., Zos-Kior, M. and Hnatenko, I. (2021), "Simulation modeling of the financial risk of bankruptcy of agricultural enterprises in the context of COVID-19", Journal of Hygienic Engineering and Design, vol. 36, pp. 192—198.

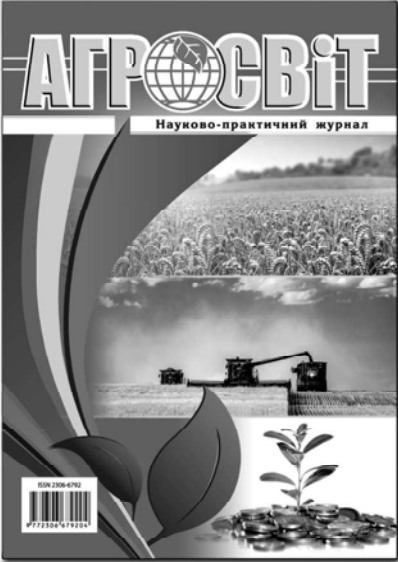
9. Mykhailichenko, M., Lozhachevska, O., Smagin, V., Krasnoshtan, O., Zos-Kior, M. and Hnatenko, I. (2021), "Competitive strategies of personnel management in business processes of agricultural enterprises focused on digitalization", Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development, vol. 43 (3), pp. 403—414.

10. Rossokha, V., Mykhaylov, S., Bolshaia, O., Diukariiev, D., Galtsova, O., Trokhymets, O., Ilin, V., Zos-Kior, M., Hnatenko, I., and Rubezhanska, V. (2021), "Management of simultaneous strategizing of innovative projects of agricultural enterprises responsive to risks, outsourcing and competition", Journal of Hygienic Engineering and Design, vol. 36, pp. 199—205.

Стаття надійшла до редакції 30.09.2023 р.

<https://nayka.com.ua>
Передплатний індекс: 23847

Виходить 24 рази на рік

Журнал включено до переліку наукових фахових видань України з ЕКОНОМІЧНИХ НАУК (Категорія «Б»)

Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292